

Н. В. Троцюк,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5943-8694>

А. С. Кононенко,

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ GREEN DEAL У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМАТИКА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Національний авіаційний університет

проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна

E-mails: nina.trotsiuk@npp.nau.edu.ua, 5828177@stud.nau.edu.ua

***Метою** статті є комплексне дослідження процесу впровадження політики Green Deal та її положень в національне законодавство в процесі євроінтеграції України до Європейського Союзу.*

***Методи дослідження:** основні результати роботи одержано за допомогою діалектичного методу, який дозволив дослідити рівень гармонізації українського законодавства в даному напрямку. У процесі аналізу законодавства України використано нормативний метод, системний та теоретичний метод надали змогу проаналізувати специфіку цілей та ефективності імплементації політики Green Deal у контексті євроінтеграції. **Результати** дослідження включають всебічну оцінку відповідності українського законодавства європейським стандартам Green Deal, виявлення ключових проблем та прогалин у реалізації екологічної політики, а також розробку рекомендацій для удосконалення правових і практичних механізмів. **Обговорення** зосереджене на порівнянні критичних аспектів європейських екологічних стандартів із екологічними стандартами України. Проаналізовано, як теоретичні моделі Green Deal втілюються на практиці в нашій державі, враховуючи специфіку національного законодавства, економічні та соціальні умови. Особливу увагу приділено виявленим розбіжностям і проблемам у правовій базі, перспективам подальшого вдосконалення законодавства та практичного його застосування, які сприятимуть успішному впровадженню Green Deal в Україні.*

***Ключові слова:** Green Deal; екологічна політика; законодавство України; інтеграція стандартів ЄС; декарбонізація; стратегії сталого розвитку.*

Постановка проблеми та її актуальність.

Сучасне суспільство постійно стикається з екологічними проблемами, які стають все більш актуальними в контексті змін клімату та загроз сталого розвитку. Шляхом реалізації комплексних стратегій та програм, багато країн намагаються зменшити негативний вплив людської діяльності на навколишнє природне середовище та забезпечити якісне життя для наступних поколінь.

Однією з найбільш амбіційних ініціатив у цьому напрямку є Європейська політика Green Deal, яка зосереджена на скороченні викидів парникових газів, переході на відновлювані джерела енергії та стимулюванні Європейського зеленого курсу. Зазначена політика визнається світовим співтовариством як стратегічний курс на майбутнє, цілі якої корелюються із встановленими світовими Цілями сталого розвитку.

У контексті України, країни з великим потенціалом у сфері відновлюваної енергетики та

зеленого розвитку, виникає питання про адаптацію національного законодавства в процесі євроінтеграції України до Європейського Союзу та впровадження політики Green Deal на державному рівні. Проте, реалізація даного питання не можлива без аналізу теоретичних аспектів політики Green Deal, а також оцінки практичних можливостей та обмежень у контексті нашого законодавства та сучасних реалій.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Дослідженнями у сфері реалізації політики Green Deal займаються представники наукової спільноти всього світу. Так, наприклад, наукові публікації Н. Main та С. Lemaster [1], присвячені концептуальним моделям Green Deal, що включають декарбонізацію, перехід на відновлювальні джерела енергії та підвищення енергоефективності. Україна адаптуючи ці європейські стандарти стикається з численними викликами, які окреслені у наукових напрацюваннях О.Я. Івасечко та Б.П. Мельник. Дані науковці зазначають, що хоча законодавство України робить спроби інтегрувати принципи Європейського Союзу, існують суттєві прогалини, які потребують усунення для досягнення ефективної реалізації Green Deal [2, с. 44].

Практична реалізація Green Deal в Україні, на думку експертів та представників Національного інституту стратегічних досліджень, серед яких С.П. Іванюта та Л.М. Якушенко показує більше позитивні результати чим негативні. На прикладі успішних ініціатив, таких як програми з енергоефективності та впровадження відновлювальних джерел енергії, можна побачити зростання екологічної свідомості та технічних можливостей [3]. У свою чергу, протилежної точки зору дотримуються вчені О.М. Кушніренко та Н.Г. Гахович, які підкреслюють численні проблеми під час реалізації Green Deal, такі як недостатня координація між державними органами та брак фінансування, що суттєво гальмує процес реалізації даної політики [4, с. 48]. Вище зазначені напрацювання вчених вказують нам на необхідність подальших реформ і стратегій для подолання існуючих перешкод щодо ефективної інтеграційної політики Green Deal в Україні.

Мета – дослідити питання реалізації політики Green Deal в законодавстві України, яке на сьогодні є критично важливим на шляху до екологічної стійкості та інтеграції з європейським правовим простором. Політика Green Deal, як стратегічний підхід до боротьби зі зміною клімату, передбачає значні зміни в національному законодавстві, які мають охоплювати декарбонізацію економіки, перехід на відновлювальні джерела енергії та підвищення енергоефективності. В Україні вже розроблені та впроваджуються певні ініціативи, що відповідають принципам Green Deal, але їх реалізація стикається з численними викликами, такими як: невідповідність національних норм європейським стандартам, недостатнє фінансування та обмежена координація між різними органами державної влади.

Таким чином, практична реалізація політики Green Deal в Україні потребує суттєвих зусиль для подолання існуючих бар'єрів і перешкод. На цьому етапі важливо сконцентруватися на адаптації законодавства, покращенні механізмів підтримки зеленої економіки та забезпеченні ефективної реалізації екологічних ініціатив. Зокрема, необхідно удосконалити правову базу для інтеграції європейських стандартів, підвищити прозорість та ефективність державних програм, а також забезпечити належний рівень фінансування та технічної підтримки для реалізації зелених проєктів. Лише комплексний підхід до цих питань дозволить Україні досягти цілей Green Deal та сприятиме сталому розвитку в умовах глобальних екологічних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція політики Green Deal є однією з найбільш актуальних стратегій в сучасному світі, спрямованих на боротьбу зі зміною клімату та просуванням сталого розвитку. Ця ініціатива, започаткована у 2019 році Європейським Союзом шляхом інтеграції European Green Deal, ставить перед собою амбітну мету до 2050 року зробити Європу «кліматично нейтральним» континентом [5]. Актуальність та сучасність даної політики визначається її критичним підходом до врегулювання глобальних проблем та дотримання Цілей сталого розвитку, які визначені 193 членами Організації Об'єднаних Націй зад-

ля досягнення спільного кращого майбутнього шляхом прийняття резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» (англ. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*) [6]. Цілями, які переслідуює політика Green Deal є: доступна та чиста енергія; інновації та інфраструктура; сталий розвиток міст і громад; боротьба зі зміною клімату; партнерство заради сталого розвитку.

Основна мета даної політики полягає в зменшенні шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, включаючи зниження обсягів викидів CO₂ і стримування підвищення температури Землі.

Зазначена ініціатива базується на кількох ключових принципах. По-перше, вона спрямована на досягнення кліматичної нейтральності, що передбачає забезпечення балансу між викидами парникових газів і їх поглинанням з атмосфери з метою мінімізації впливу на зміну клімату. По-друге, важливим аспектом є забезпечення сталого економічного зростання та соціальної справедливості, що передбачає зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище та справедливий розподіл навантажень і переваг серед різних соціальних груп.

Крім того, Green Deal акцентує увагу на переході до відновлювальних джерел енергії та підвищення енергоефективності задля зменшення залежності від забруднюючих видів пального, таких як вугілля. По-третє, важливим є розвиток циркулярної економіки, що спрямована на мінімізацію відходів та ефективне використання ресурсів із врахуванням їх подальшої переробки. По-четверте, збереження та відновлення біорізноманіття та природних екосистем є невід'ємною частиною цієї концепції, яка підкреслює важливість охорони навколишнього природного середовища.

Вважаємо, що імплементація відповідної політики та виконання її завдань є одним із інтеграційних кроків України до Європейського Союзу, що визначено у декількох розділах «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми держава-

ми-членами, з іншої сторони» (надалі – «Угода про асоціацію»). Зокрема, це стосується зобов'язання України про просування механізму спільного запровадження Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату 1997 року з метою зменшення викидів парникових газів шляхом реалізації проектів у сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики [7].

Таким чином, політика Green Deal – це новий напрям розвитку для України, який потребує та потребуватиме багато уваги та наполегливої праці від представників органів державної влади. Його основні засади повністю корелюються, перш за все, з бажаннями громадян – чисте довкілля, та є кроками, які наближають Україну до інтеграції в Європейський Союз. Варто ще наголосити на тому, що основна із засад політики Green Deal стосується енергоефективності та переходу на зелену енергетику, що дозволить Україні стати енергетично незалежною та мати власний невичерпний ресурс, а імплементація основних принципів цієї концепції відіграватиме ключову роль у досягненні цілей сталого розвитку та забезпеченні майбутнього покоління здоровим та стабільним середовищем для життя [8, с. 4].

Основним кроком для реалізації політики Green Deal в Україні стало підписання Угоди про асоціацію, Кіотського протоколу та Паризької угоди, адже самі ці документи є фундаментом, на якому будуються подальші нормативно-правові акти Європейського Союзу та України.

Варто зазначити, що наша держава активний темп у розвитку гармонізації українського законодавства та імплементації даної політики почала набирати з 2019 року, адже більшість нормативно-правових актів, які регулюють дані питання були прийняті саме в цей рік (наприклад, Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів») [9]. Таким чином, Україна взяла на себе зобов'язання щодо виконання положень Кіотського протоколу шляхом підписання Угоди про асоціацію.

З метою визначення пріоритетних та реальних напрямів розвитку для України, суб'єкти законодавчої ініціативи також розробили та

прийняли Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» [10]. Дана стратегія чітко встановлює основні цілі, етапи та умови реалізації політики Green Deal в Україні та передбачає, що до 2025 року законодавство України має зазнати змін та адаптації до європейських норм та стандартів.

Наразі законодавство у напрямі реалізації політики Green Deal лиш у процесі свого формування, проте ми бачимо, що вже прийнято ряд основних нормативно-правових актів, які необхідні для якнайшвидшої практичної її реалізації. Розглянемо нижче деякі з них.

Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів», прийнятий у 2019 році, відображає директиву 2003/87/ЄС [11; 12]. Даним законодавчим актом передбачено створення системи звітності щодо обсягу викидів парникових газів шляхом реєстрації установки в реєстрі та подання звітності відповідно до планів моніторингу. Слід констатувати, що станом на сьогодні реалізація приписів директиви в українському законодавстві відбулась лиш на 50%. Ознайомившись зі змістом вище зазначеного міжнародного документу, можна виокремити положення щодо створення та функціонування «системи торгівлі викидами» парникових газів, її поетапного розвитку та щорічних очікувань. Проте, зі слів представників законодавчої гілки влади, реалізація даної «системи торгівлі викидами» планується на 2024-2025 рік [13].

Прийнятий у 2022 році Закон України «Про управління відходами» визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Проте, він не містить «Зеленого переліку відходів». Фактично, даний «Зелений перелік відходів», які є об'єктом експорту або імпорту визначений у Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про контроль за транс-

кордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів» [14]. Тобто, невідповідність відходів визначеним критеріям небезпечності може свідчити про включення відходів до Зеленого переліку. Проте, з 2023 року в національне законодавство інтегровано дану адміністративну послугу, з метою прискорення та осучаснення процесу надання висновку щодо включення відходів до відповідного переліку [15]. Таким чином, можемо зробити висновок, що національне законодавство враховуючи реалії сьогодення постійно змінюється, враховуючи шлях України до вступу в Європейський Союз.

Ще одним не менш важливим документом, який покликаний у майбутньому встановити правові та організаційні засади щодо запобігання, зменшення та контролю забруднення, що виникає в результаті провадження видів діяльності для забезпечення високого рівня захисту довкілля та конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом застосування інтегрованого підходу до регулювання забруднення та впровадження найкращих доступних технологій та методів управління є проект Закону про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля від 04.01.2023 року № 6004-д [16]. Його розроблено у відповідності до директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди [17]. Відповідно до змісту пояснювальної записки даний законопроект впроваджує інтегровані підходи у питаннях дозвільної діяльності та контролю промислового забруднення на основі застосування найкращих доступних технологій та методів управління [18]. Проте, даний законопроект Верховною Радою України у червні 2024 року не прийнятий та знятий з розгляду.

Проаналізувавши вище зазначені нормативно-правові акти, слід зауважити, що актуальний стан законодавства України щодо реалізації політики Green Deal свідчить про важливість цієї стратегії для нашої держави. Проте, для успішної реалізації цієї політики необхідно не лише приймати відповідне законодавство, але й активно впроваджувати його та забезпечувати контроль за його виконанням. Незважаючи на скла-

дний час для внесення змін та формування міцного законодавчого ґрунту, законодавство України з повільним темпом, але все ж таки просувається уперед. Прийняті нормативно-правові акти відповідають принципам прозорості та підвищують рівень обізнаності у суспільстві, зокрема, серед суб'єктів господарювання.

Практична ж реалізація політики Green Deal є безперечно важливим і актуальним питанням також, але рівень скептицизму щодо її ефективності та можливості реалізації в Україні все більше зростає. З початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України ситуація для більшості суб'єктів господарювання стала критичною: деякі підприємства були зруйновані або знищені, інші змогли релокуватися, а частина залишилася на тимчасово окупованих територіях. Такі невизначені умови неможливо було передбачити або врегулювати законодавчо, тому адаптація до нових реалій стала необхідністю.

Слід зазначити, що обмеження, що з'явилися в авіа- і логістичних перевезеннях, а також труднощі, що виникли у важкій промисловості, серйозно ускладнюють активний розвиток даної політики. Значна частина викидів парникових газів виходить саме з цих секторів, що повинні були бути основними напрямками для Green Deal. Юридичні «перепони», такі як норма, що звільняє суб'єкти господарювання від звітності щодо викидів газів під час військового стану, сповільнюють реалізацію зазначеної політики. Дана норма, закріплена в ст. 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» ускладнює відстеження та оцінку обсягів викидів, що негативно позначається на ефективності реалізації політики Green Deal [19].

Також важливо врахувати стан українського законодавства у сфері реалізації політики Green Deal, оскільки наповненість та ефективність норм, які регулюють нововведення та вирішення практичних проблем, мають вирішальне значення. Економічні обмеження, такі як недостатнє фінансування та відсутність належного регулювання для надання грантів або фінансування відповідних проєктів, становлять серйозну пе-

решкоду в даному напрямі, а впровадження принципів Green Deal вимагає значних фінансових і часових ресурсів, які наразі Україні важко забезпечити без міжнародної підтримки.

Так, наприклад, у 2023 році в Україні реалізовано перший проєкт з впровадження найкращих доступних технологій для зменшення промислових викидів. Серед перших, хто отримав фінансування було ТОВ «ЛВН Лімітед», яке використовуватиме ці кошти для реконструкції Немирівського спиртзаводу та будівництва біогазового комплексу.

Крім фінансового аспекту в успішній реалізації політики Green Deal неабияку роль відіграє також соціокультурний аспект, тобто сприйняття змін і обов'язок їх виконання з боку населення. Науковці відзначають, що людство пройшло кілька етапів контролю над ресурсами – від приватного до державного і національного, і зараз рухається до міжнародного контролю. Тому важливо забезпечити відкритий доступ до природних ресурсів та підвищити обізнаність населення про актуальність і важливість політики Green Deal, адже зміни у суспільстві відбуваються на основі потреб і інтересів людей, а не лише під впливом природи. Таким чином, необхідно проводити активну інформаційну політику, яка роз'яснюватиме громадянам і підприємствам важливість та простоту впровадження політики Green Deal.

Ще одним із найважливіших напрямків розвитку українського законодавства в контексті імплементації та практичної реалізації політики Green Deal є створення ринкових механізмів ціноутворення на вуглець, або, іншими словами, системи торгівлі викидами парникових газів. Основою для запровадження такої системи є, по-перше, відсутність законодавчих послаблень у веденні звітності та реєстрації установок, що здійснюють викиди, і, по-друге, розробка дорожньої карти для впровадження системи торгівлі викидами. Наразі Україна активно просувається в цьому напрямку, зокрема, готується до реалізації експериментального проєкту, який передбачає державну реєстрацію установок у Єдиному реєстрі з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів в автоматичному режимі. Цей проєкт наразі знаходиться

на стадії фінального узгодження з центральними органами виконавчої влади та підписання Кабінетом Міністрів України [20].

Не менш важливим кроком є введення обов'язкової звітності щодо викидів шляхом внесення змін до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» [19]. Для подальшого формування адаптивної політики та визначення щорічного обсягу квот на викиди необхідно розробити детальну дорожню карту, орієнтуючись на досвід країн Європейського Союзу, де система торгівлі викидами функціонує з 2005 року та пройшла через чітко визначені етапи з поступовим зменшенням викидів [21, с. 7].

Останньою реформою, зазначеною у плані Ukraine facility, є розвиток циркулярної економіки через прийняття Стратегії впровадження принципів циркулярної економіки та відповідного Плану дій [22]. Цей етап передбачає публікацію звіту, що міститиме оновлену методологію дослідження та детальний план роботи над стратегією циркулярної економіки. Звіт визначить потенційні можливості та наслідки переходу до циркулярної економіки в Україні для п'яти-десяти ключових секторів та ланцюгів доданої вартості, включаючи відходи, текстиль, пластик, акумулятори, електроніку, сільське господарство, будівництво, ремонт, а також метали та мінерали. Оскільки переробка відходів є критично важливим аспектом циркулярної економіки, необхідно прийняти відповідні законодавчі та підзаконні акти. До них відносяться законопроекти, такі як: «Про упаковку та відходи упаковки», «Про управління відходами видобувної промисловості» та «Про електричне та електронне обладнання та відходи електричного та електронного обладнання».

Висновки. У контексті сучасних викликів, пов'язаних із кліматичною кризою і необхідністю переходу до сталої економіки, політика Green Deal стає ключовим інструментом для забезпечення екологічної стійкості та зменшення викидів парникових газів. Ця політика підтримує основні принципи Цілей сталого розвитку ООН, спрямовані на створення більш екологічних умов для життя. Проте, реалізація політики

Green Deal в Україні стикається з численними теоретичними та практичними проблемами.

На теоретичному рівні, внесення змін у законодавство є складним процесом, що вимагає врахування інтересів різних секторів економіки та суспільства. Необхідність гармонізації інтересів та пошуку компромісів між зацікавленими сторонами ускладнює та затягує реформування національного законодавства. Військова агресія російської федерації також є серйозною перешкодою, яка суттєво збільшила обсяги викидів через пожежі, вибухи та витіки шкідливих речовин та ускладнює розвиток і впровадження політики Green Deal. Це призводить до необхідності розробки альтернативних способів збору даних про викиди парникових газів і реєстрацію установок, які постраждали від збройного конфлікту.

На практичному рівні важливим є процес імплементації європейських стандартів в законодавчу базу нашої держави. Важливо також забезпечити ефективну взаємодію з міжнародними партнерами, які мають досвід впровадження подібних реформ та зміцнити координацію між усіма зацікавленими сторонами, удосконалити механізми впровадження та контролю за виконанням законодавства тощо. Лише за таких умов Україна зможе досягти значних успіхів у реалізації політики Green Deal та сприятиме збереженню навколишнього природного середовища для майбутніх поколінь.

Література

1. Main H., Lemaster C. The European Green Deal: A Pathway to Climate Neutrality by 2050. URL: https://www.researchgate.net/publication/381274600_The_European_Green_Deal_A_Pathway_to_Climate_Neutrality_by_2050.
2. Івасечко О.Я., Мельник Б.П. Стратегія кліматичної політики «Green Deal»: особливості імплементації у ЄС та в Україні. *Регіональні студії*. 2021. Вип. 26. С. 43-48.
3. Європейський зелений курс і кліматична політика України: аналіт. доп. / С.П. Іванюта, Л.М. Якушенко; за заг. ред. А.Ю. Сменковського. Київ: НІСД, 2022. 95 с.
4. Кушніренко О.М., Гахович Н.Г. Європейський Зелений курс в Україні: можливості та

наслідки для промисловості. *Український соціум*. 2021. № 4. С. 46-63.

5. Європейський Зелений Курс. URL: https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda_

6. 17 Цілей сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>.

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

8. Чубик А., Ярошевич М. Європейський зелений курс та потенційні наслідки його впровадження сусідніми державами для України. Рада зовнішньої політики «Українська призма», 2021. 81 с.

9. Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: Закон України від 12.12.2019 № 377-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 22. ст. 150.

10. Про ратифікацію Паризької угоди: Закон України від 14.07.2016 № 1469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 35. ст. 595.

11. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. ст. 70.

12. Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community and amending Council Directive 96/61/EC. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0087_

13. Стрілець Р. Національна система торгівлі викидами в пілотному режимі запрацює у 2025 році. URL: <https://mepr.gov.ua/natsionalna-systema-torgivli-vykydamy-v-pilotnomu-rezhymi-zapratsyuye-u-2025-rotsi-ruslan-strilets/>.

14. Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого

переліків відходів: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 № 1120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1120-2000-%D0%BF#Text>.

15. Висновок на транскордонне перевезення відходів, що включені до Зеленого переліку відходів. URL: <https://eco.gov.ua/services/visnovok-na-transkordonne-perevezennya-vidhodiv-shcho-vklyucheni-do-zelenogo-pereliku-vidhodiv>.

16. Про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля: проект Закону від 04.01.2023 № 6004-д. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41111>.

17. Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) (recast) (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>.

18. Антипов В. Законопроект № 6004-д має враховувати конкретні та дієві механізми фінансування. URL: <https://gmk.center/ua/opinion/zakonoproiekt-6004-d-maie-vrahovuvati-konkretni-ta-diievi-mehanizmi-finansuvannya/>.

19. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>.

20. ПОВІДОМЛЕННЯ про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту з державної реєстрації установок у Єдиному реєстрі з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів в автоматичному режимі». URL: <https://mepr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprylyudnennya-proyektu-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-realizatsiyu-eksperymentalnogo-proyektu-z-derzhavnoyi-reyestratsiyi-ustanovok-u-yedynomu-reyestri-z-monitoryngu-zvit/>.

21. Sopilko I., Zhmur N., Masseno M. On the implementation of the green deal policy in Ukraine: (For the Agricultural Sector during wartimes). *ESG Studies Review*, São Paulo (SP). 2024. Vol. 7. p. 1-13.

22. Ukraine Facility - програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>.

References

1. Main H., Lemaster C. The European Green Deal: A Pathway to Climate Neutrality by 2050. URL: https://www.researchgate.net/publication/381274600_The_European_Green_Deal_A_Pathway_to_Climate_Neutrality_by_2050.

2. Ivasechko O.Ya., Melnyk B.P. Stratehiia klimatichnoi polityky «Green Deal»: osoblyvosti implementatsii u YeS ta v Ukraini. *Rehionalni studii*. 2021. Vyp. 26. S. 43-48.

3. Yevropeyskyi zelenyi kurs i klimatychna polityka Ukrainy : analit. dop. / S.P. Ivaniuta, L.M. Yakushenko; za zah. red. A.Yu. Smenkovskoho. Kyiv: NISD, 2022. 95 s.

4. Kushnirenko O.M., Hakhovych N.H. Yevropeyskyi Zelenyi kurs v Ukraini: mozhlyvosti ta naslidky dlia promyslovosti. *Ukrainskyi sotsium*. 2021. № 4. S. 46-63.

5. Yevropeyskyi Zelenyi Kurs. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda>.

6. 17 Tsilei staloho rozvytku. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>.

7. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeyskym Soiuzom, Yevropeyskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

8. Chubyk A., Yaroshevych M. Yevropeyskyi zelenyi kurs ta potentsiini naslidky yoho vprovadzhennia susidnymi derzhavamy dlia Ukrainy. Rada zovnishnoi polityky «Ukrainska pryzma», 2021. 81 s.

9. Pro zasady monitorynhu, zvitnosti ta veryfikatsii vykydiv parnykovykh haziv: Zakon Ukrainy vid 12.12.2019 № 377-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2020. № 22. st. 150.

10. Pro ratyfikatsiiu Paryzkoï uhody: Zakon Ukrainy 14.07.2016 № 1469-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2016. № 35. st. 595.

11. Pro Osnovni zasady (stratehiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku: Zakon Ukrainy vid 28.02.2019 № 2697-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2019. № 16. st. 70.

12. Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community and amending Council Directive 96/61/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0087>.

13. Strilets R. Natsionalna systema torhivli vykydamy v pilotnomu rezhymi zapratsiue u 2025 rotsi. URL: <https://mepr.gov.ua/natsionalna-systema-torgivli-vykydamy-v-pilotnomu-rezhymi-zapratsyuye-u-2025-rotsi-ruslan-strilets/>.

14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro kontrol za transkordonnymy perevezenniamy nebezpechnykh vidkhodiv ta yikh utylizatsiieiu/vydalenniam i Zhovtoho ta Zelenoho perelikiv vidkhodiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.07.2000 № 1120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1120-2000-%D0%BF#Text>.

15. Vysnovok na transkordonne perevezennia vidkhodiv, shcho vkliucheni do Zelenoho pereliku vidkhodiv. URL: <https://eco.gov.ua/services/visnovok-na-transkordonne-perevezennya-vidhodiv-shcho-vklyucheni-do-zelenogo-pereliku-vidhodiv>.

16. Pro zabezpechennia konstytutsiinykh prav hromadian na bezpechne dlia zhyttia i zdorovia dovkillia: proekt Zakonu vid 04.01.2023 № 6004-d. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41111>.

17. Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) (recast) (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>.

18. Antypov V. Zakonoproiekt № 6004-d maie vrakhovuvaty konkretni ta diievi mekhanizmy finansuvannia. URL: <https://gmk.center.ua/opinion/zakonoproiekt-6004-d-maie-vrahovuvati-konkretni-ta-diievi-mehanizmi-finansuvannya/>.

19. Pro zakhyst interesiv subiektiv podannia zvitnosti ta inshykh dokumentiv u period dii voiennoho stanu abo stanu viiny: Zakon Ukrainy vid 03.03.2022 № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>.

20. Povidomlennia pro oprylyudnennia proiektu postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro realizatsiiu eksperymentalnoho proiektu z derzhavnoi reiestratsii ustanovok u Yedynomu reiestri z monitorynhu, zvitnosti ta veryfikatsii vykydiv parnykovykh haziv v avtomatychnomu rezhymi». URL: <https://mepr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprylyudnennya-proiektu->

[postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-realizatsiyu-eksperymentalnoho-proiektu-z-derzhavnoyi-reyestratsiyi-ustanovok-u-yedynomu-reyestri-z-monitoryngu-zvit//](#).

21. Sopilko I., Zhmur N., Masseno M. On the implementation of the green deal policy in Ukraine: (For the Agricultural Sector during wartimes). ESG Studies Review, São Paulo (SP). 2024. Vol. 7. p. 1-13.

22. Ukraine Facility - prohrama finansovoi pidtrymky Ukrainy vid Yevropeiskoho Soiuzu. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>.

Nina Trotsiuk, Anna Kononenko

IMPLEMENTATION OF THE GREEN DEAL POLICY IN UKRAINIAN LEGISLATION: THEORETICAL AND PRACTICAL CHALLENGES

National Aviation University
Lubomyr Huzar Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: nina.trotsiuk@npp.nau.edu.ua, 5828177@stud.nau.edu.ua

*The purpose of this research is to conduct a comprehensive examination of Ukraine's process of Eurointegration into the European Union by analyzing the amendments needed in national legislation for the adoption and adaptation of the Green Deal policy and its provisions to the Ukrainian context. This objective encompasses several tasks: analyzing the current state of national legislation and its alignment with EU legislation; exploring the theoretical foundations and practical experiences of the EU in implementing and developing the key aspects of the Green Deal policy; examining the legal content of the main principles of the Green Deal policy and their practical application; identifying current issues in state regulation and national legislation related to the implementation of the Green Deal policy; and outlining prospects for improving legislation regarding the implementation of Green Deal principles in the context of Eurointegration. **Research methods:** the primary results of the study were obtained using the dialectical method, which allowed for an exploration of the specifics of the level of harmonization of Ukrainian legislation. The normative method was employed to analyze Ukrainian legislation; the systemic and theoretical methods facilitated the analysis of the objectives and effectiveness of Green Deal implementation in the context of Eurointegration. The concrete-sociological method was used to illustrate theoretical conclusions and positions of the research. The study **results** include a thorough assessment of the alignment of Ukrainian legislation with European Green Deal standards, identification of key issues and gaps in the implementation of environmental policy, and the development of specific recommendations for improving legal and practical mechanisms. The research also aims to identify barriers to implementation, such as financial and administrative obstacles, and propose strategic approaches for the effective integration of the Green Deal policy into Ukraine's national sustainable development strategies. The discussion focuses on critical aspects of adapting European environmental standards to Ukrainian realities. It includes a detailed analysis of how theoretical Green Deal models translate into practical initiatives and policies in Ukraine, considering the specifics of national legislation, economic, and social conditions. Particular attention is given to discrepancies and issues in the legal framework, as well as the effectiveness of existing tools and mechanisms. **The discussion** also covers prospects for further legislative and practical improvements that will facilitate the successful implementation of the Green Deal in Ukraine, as well as potential scenarios for overcoming existing barriers and achieving environmental goals.*

Key words: Green Deal; environmental policy; Ukrainian legislation; EU standards integration; decarbonization; sustainable development strategies.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2024